

педагогічної підтримки (активізація, допомога, порада, консультація, співтворчість), що забезпечує успішність засвоєння знань і умінь студентів, а також дозволяє актуалізувати і розвивати ціннісно-смыслову сферу, допомогти у самовизначенні, знаходженні особистісного сенсу проектування власних мистецьких пошуків, підвищити рівень загальної і мистецької культури.

Таким чином, проектні технології є ефективним засобом розвитку творчої індивідуальності майбутніх учителів музики, формування у студентів таких якостей як креативність, гнучкість, інтелектуальна мобільність, готовність до пошуку нового, здатність до конструювання інтерпретаційних проектів творів музичного мистецтва. Методична база проектних технологій опирається на постулати особистісно-орієнтованого підходу та концепції самодіяльності, в аспекті прагнення до вдосконалення студентом професійної майстерності, сприятливо впливає на результативність, активність, успішність майбутніх учителів музики у мистецькому навчанні.

Використана література:

1. *Моляко В. О.* Психологічна готовність до творчої праці / Валентин Олексійович Моляко. – К. : Т-во "Знання" УРСР, 1989. – 48 с.
2. *Пехота О. М.* Професійна індивідуальність майбутнього вчителя / О. М. Пехота // Педагогіка і психологія, 1994. – № 4. – С. 106-113.
3. *Радионон В. Е.* Нетрадиционное педагогическое проектирование : учеб. пособ. / В. Е. Радионон. – СПб. : Изд-воСПбГТУ, 1996. – 140 с.
4. *Сисоєва С. О.* Педагогічні технології у неперервній професійній освіті : монографія / Світлана Олександрівна Сисоєва. – К. : Віпол, 2001. – 502 с.

Abstract

The article revealed the specifics of the creative personality of students in the process of music education. A methodological analysis of the definition of "creative individuality". An application design technology as an innovative form of the professional preparation of future music teachers.

Keywords: *design technology, personality-oriented approach, a future teacher of music, intellectual and creative activity, self-development, self-improvement.*

УДК 159.922.8

Усачова Л. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В ПЕРІОД ЮНОСТІ

В роботі розкриті теоретичні аспекти психологічної допомоги в період юності, проблеми та кризи юності, особливості вирішення цих проблем та шляхи виходу з криз.

Ключові слова: *психологічна допомога, психодіагностика, психологічне консультування, психокорекція, самосвідомість, особистісна зрілість, новоутворення, криза.*

У сучасній психології проблема психологічної допомоги в період юності була висвітлена в працях таких психологів: М. К. Тутушкіної, О. В. Хухлаєвої, Г. С. Абрамової, В. Г. Панка, Є. І. Рогова, А. Є. Айві, М. Б. Айві та інших.

На думку А. Є. Айві, М. Б. Айві психологічна допомога це широке поняття, яке включає більш вузькі поняття: інтерв'ювання, консультування психотерапію. Кваліфікований психолог допомагає клієнту в досягненні його цілей і слідує схильностям клієнта. Може запропонувати альтернативне сприймання і в деяких випадках підкаже напрямок [2].

Г. С. Абрамова виділяє такі компоненти у змісті психологічної допомоги: психодіагностика, психологічна корекція, психологічне консультування та психотерапія. Психодіагностика передбачає повідомлення клієнту об'єктивної психологічної інформації. Психологічна корекція – організований

вплив на клієнта з метою зміни показників активності у відповідності з віковою нормою. Психологічне консультування від психологічної допомоги адресований психічно здоровим людям для досягнення ними цілей особистісного розвитку. Психотерапія передбачає активний вплив психотерапевта на особистість клієнта [1].

М. К. Тутушкіна виділяє так види психологічної допомоги: індивідуальну психологічну допомогу – індивідуальні бесіди, консультації, мета яких допомогти людині більше дізнатись про себе, зрозуміти і прийняти свою індивідуальність, розібратись з власними проблемами й труднощами; групову психологічну допомогу – участь в групових тренінгових процедурах; самостійна психологічна допомога – це турбота людини про себе і своє особистісне зростання, що проявляється в розвитку самосвідомості, в кращому розумінні і прийнятті себе [6].

В період юності є потреба у всіх видах психологічної допомоги. Психодіагностика допоможе молодим людям знайти відповідь на питання “Хто я”, “Ким я хочу бути”, психологічне консультування – знайти вихід з криз, психокорекція – сформувати основні новоутворення цього віку.

Психологічна допомога в юності повинна базуватись на вирішенні основних завдань цього віку.

Р. Хевігерст виділяє такі завдання юності:

- прийняття своєї зовнішності і вміння ефективно володіти своїм тілом;
- формування нових, більш зрілих стосунків з однолітками обох статей;
- прийняття чоловічої (жіночої) соціально- сексуальної ролі;
- досягнення емоційної незалежності від батьків та інших дорослих;
- підготовка до трудової діяльності, яка могла б забезпечити незалежність;
- підготовка до вступу в шлюб та сімейне життя;
- соціальна відповідальність та знаходження власного місця в житті;
- набуття системи цінностей та етичних принципів, якими можна керуватись в житті. Юнаки та

дівчата виходять на якісно нову соціальну позицію, в якій формується їх свідоме ставлення до себе як члена суспільства. Вони спрямовані на набуття самостійності, соціальної зрілості, знаходження свого місця в житті.

Є. І. Рогов дослідив особливості роботи психолога з особами юнацького віку. Він визначив причини, що обумовлюють труднощі та протиріччя розвитку психічної сфери в юності та запропонував найбільш інформативні діагностичні методики. На думку Є. І. Рогова практична діагностика повинна будуватись з врахуванням двох факторів: місця, яке вона займає в цілісній картині вікового розвитку та її впливу на особистість. Поєднання цих двох підходів дозволяє більш адекватно будувати стратегію консультування та корекційного впливу [4].

Головне завдання особистісного розвитку – пошук свого місця і закріплення в світі дорослих – переживається молодими людьми часто досить гостро, має характер кризи.

На думку К. Юнга кризовим моментом цього періоду є зіткнення людини з вимогами реального життя, які не завжди відповідають її власним уявленням. Часто це пов'язано з занадто великими очікуваннями, з недооцінкою зовнішніх труднощів, з необґрунтованим оптимізмом або навпаки песимізмом. Починає розпадатись дитяча віра та оптимізм. Часто молоді люди продовжують чіплятись за дитячу позицію, очікуючи, що що все прийде саме по собі відповідно бажанням. Психолог повинен допомогти молодій людині змінити позицію у відношенні до зовнішнього світу з “дайте мені, я хочу” на “я віддаю, я можу”.

На думку Б. Лівехуда молода людина вже не тільки включає в свою свідомість доросле життя, але й реально бере в ній участь. Для неї дуже гостро встає питання вибору свого унікального шляху. Найважливіші питання, які вирішуються в молодості такі: “Хто я? Чого я хочу? Що я можу?” В процесі психологічного консультування та психокорекції психолог повинен навчити юнаків та дівчат приймати себе, нести відповідальність за свій вибір та рішення [7].

Продовження освіти в вузах затягує та ускладнює входження в доросле життя. З іншого боку включення молодшої людини зразу після школи в професійну діяльність не дає їй часу на осмислення головних питань юності, створення власного світогляду, усвідомлення власної відповідальності за вибір життєвого шляху.

О. В. Хухлаєва в своїх дослідженнях показує, що молодим людям в пошуках відповіді на питання пошуку сенсу життя та вибору власного життєвого шляху допомагають роздуми про власну старість [7].

На думку Дж. Рейнуотер кожній людині важливо усвідомити факт неминучості власної смерті, адже наше ставлення до смерті визначає наше ставлення до життя. Коли це відбувається, то багато проблем відпадають самі по собі. Психолог повинен допомогти молодим людям побачити позитивні варіанти старіння, наповнені мудрістю, радістю життя, любов'ю, ніжністю оточуючих та підвести до висновку, що кожен вибирає свою старість і цей вибір розпочинається сьогодні [7].

Психологічна підтримка молоді в період кризи "зустрічі з дорослістю" повинна бути спрямована на розширення її самосвідомості, досягнення особистісної зрілості.

Дослідження питання психологічної підтримки в юності дають можливість зробити наступні висновки:

1. Психологічна допомога повинна базуватись на основних завданнях цього вікового періоду.
2. Необхідно враховувати специфіку вікових криз юності.

Використана література:

1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию / Г. С. Абрамова. – М., 1994. – 237 с.
2. Алан Е. Айви. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники : практическое руководство / Алан Е. Айви, Мэри Б. Айви, Л. Саймэк-Даунинг. – М., 2000. – 487 с.
3. Волков Б. С. Психология юности и молодости / Б. С. Волков. – М., 2006. – 256 с.
4. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога в образовании : учебное пособие / Е. И. Рогов. – М., 1995. – 529 с.
5. Основи практичної психології : підручник / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева [та ін.]. – К., 1999. – 536 с.
6. Психологическая помощь и консультирование в практической психологии / под ред. М. К. Тутушкиной. – СПб., 1999. – 352 с.
7. Хухлаева О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции : учеб. пособие / О. В. Хухлаева. – М., 2001. – 208 с.

Abstract

The paper describes theoretical aspects of psychological help during adolescence, youth problems and crises, features address these challenges and ways out of the crisis.

Keywords: *psychological assistance, psychological diagnostics, counseling, correction, self-awareness, personal maturity, cancer crisis.*

УДК 316.752-057.87-044.372:37

Федоренко А. Ф.

СПЕЦИФІКА ЦІННІСНО-СМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

В статті представлена специфіка ціннісно-смыслового розвитку студентської молоді. Проаналізовані зміст та визначення таких феноменів як: цінності, ціннісні орієнтації, ціннісно-смыслові орієнтації, ціннісно-смыслова сфера особистості, ціннісно-смысловий розвиток, студентська молодь. Розглянуто специфічну структуру цінностей студентської молоді, яка пов'язана із, притаманним студентам, прагненням до набуття впевненості у собі і постійним самовдосконаленням.

Ключові слова: *цінності, ціннісні орієнтації, ціннісно-смыслові орієнтації, ціннісно-смыслова сфера особистості, ціннісно-смысловий розвиток, студентська молодь.*

Сучасний розвиток нашої держави визначається трансформаційними процесами, пошуком власного шляху розвитку, змінами цінностей і ціннісних орієнтацій. Завдання духовного відродження народу України вимагають особливої уваги до світу цінностей молоді як майбутнього країни, гаранта